

Nr 133.

Av herr Andersson i Hyssna, om viss ersättning till värnpliktige
G. I. Lager för skada, ådragen under militärtjänstgöring.

Vpl 385-24-27 Gustaf Ivan Lager, Surteby-Kattunga, Älvsborgs län, inryckte den 1 oktober 1943 till militärtjänstgöring vid Karlsborgs luftvärnsregemente. Den 5 oktober medföljde han en hästskjuts och råkade därunder vid ett tillfälle, då hästen blev skrämmd, falla av vagnen. Vid fallet mot marken ådrog han sig en ryggskada och vårdades till följd härav å krigssjukhuset i Skövde under tiden 5 oktober 1943—11 januari 1944, då han hemförlovades. Genom skilda beslut tillerkände riks försäkringsanstalten Lager i anledning av olycksfallet sjukpenning jämlikt 1927 års militärsättningsförordning för tiden 12 januari 1944—7 maj 1945 med 4 kronor för dag, motsvarande förlust av arbetsförmågan, och för tiden 8 maj—31 juli 1945 med 3 kronor för dag, motsvarande en nedsättning av arbetsförmågan med tre fjärdedelar. Å sjukpenningen utgick dyrtidstillägg med 40 procent jämlikt därom gällande särskilda bestämmelser. Därjämte erhöll Lager ersättning för erforderlig läkar- och sjukhusvård m. m.

Efter inhämtat yttrande av sin biträdande läkare, medicine doktorn A. Karlén, förklarade riks försäkringsanstalten genom beslut den 29 september 1945, att anstalten funne sådant samband mellan olycksfallet och de efter den 31 juli 1945 kvarstående ryggbesvärerna icke föreligga, att ytterligare ersättning jämlikt förordningen kunde tillerkännas Lager.

Över beslutet anförde Lager besvär hos försäkringsrådet, som emellertid efter inhämtat yttrande av professorn E. Lysholm genom utslag den 3 augusti 1946 icke fann skäl göra ändring i överklagade beslutet.

I skrivelse den 20 mars 1947 har Lager hos Kungl. Maj:t anhållit att av billighetsskäl bliva tillerkänd ersättning jämväl för tiden efter den 31 juli 1945. Efter inhämtande av yttrande från försvarets sjukvårdsförvaltning har Kungl. Maj:t den 31 oktober 1947 lämnat ansökan utan åtgärd.

Lager, som är skraddare till yrket och har familj, bestående av hustru och två minderåriga barn, har fram till tiden för olycksfallet kunnat helt försörja sig och sin familj genom eget arbete. Den ovannämnda ryggskadan har emellertid medfört, att han icke längre är i stånd att utöva sitt yrke, varför han, sedan ersättning från riks försäkringsanstalten upphört att utgå, tvingats anlita fattigvården för att klara livsuppehållet för sig och sin familj. Det motiv, som torde ha legat till grund för myndigheternas beslut att icke tillerkänna Lager fortsatt ersättning efter den 31 juli 1945, synes vara att utredningen utvisat, att viss förutsättning för ryggåkomman i fråga skulle ha förefunnits före olycksfallet.

Till ledning för myndigheternas ställningstagande ha legat utlåtanden från olika läkare. Dessa utlåtanden visa emellertid, att läkarna ha varit av olika uppfattning om ryggåkommans samband med det under militärtjänstgöringen inträffade olycksfallet. I ett intyg den 11 oktober 1945 av överläkaren Risinger vid Solhems sjukhus, Borås, framhålles sålunda:

»Frågan om traumats förhållande till uppkomsten av en spondylolisthesis är ännu svävande. Men även om man i detta fall bör antaga att en spondylolys eller en s. k. praespondylolisthesis förefunnits tidigare, torde man väl knappast kunna helt utesluta möjligheten av att förskjutningen satts i gång genom det grova traumat, och att sålunda olycksfallet varit i hög grad bidragande orsak till hans invaliditet.»

Till grund för försäkringsrådets utslag den 3 augusti 1946 låg ett utlåtande av professorn vid serafimerlasarettet E. Lysholm, vari bl. a. framhålles följande:

»Vid första undersökningen den 5/10 1943 — samma dag som traumat inträffade — hade disken mellan L: IV och L: V vanlig höjd. Vid undersökningen den 5/5 1944 kunde iakttagas en tydligt minskad diskhöjd mellan nämnda kotor tydande på diskdegeneration. En dylik diskdegeneration lokaliserad till den disk, där förskjutningen mellan kotorna uppkommit, är vanlig vid spondylolisthes. I detta fall, där diskdegenerationen kan iakttagas börja efter traumat, kan ej uteslutas att traumat bidragit till uppkomsten av diskdegenerationen.»

Försvarets sjukvårdsförvaltning har slutligen inhämtat utlåtande från professorn vid ortopediska kliniken i Lund Gunnar Wiberg, som bl. a. framhållit, att

»Traumat i oktober 1943 var av sådan karaktär, att man ej kan helt bortse från dess på åkomman försämrande inflytande, men den ersättning han under tiden 12/1 1944—31/7 1945 erhållit på grund härav måste också anses utgöra full kompensation.»

Det torde mot bakgrunden av vad ovan anförts väl kunna ifrågasättas, om det icke vore troligt, att Lager — om icke beredskapstjänstgöringen kommit emellan — alltjämt och även framgent kunnat fortsätta med sitt yrke som skräddare, där ju riskerna att plötsligt aktualisera eventuella sjukdomsanlag av det slag, varom här är fråga, måste anses vara väsentligt mindre än under en ur fysiskt hänseende påfrestande militärtjänstgöring.

Med anledning av vad här ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att ersättning av statsmedel skall utgå till vpl 385-24-27 Gustaf Ivan Lager enligt grunderna för 1927 års militärsättningsförordning jämväl för tiden efter den 31 juli 1945 och framgent så länge Lager är arbetsoförmögen.

Stockholm den 21 januari 1948.

Einar Andersson,
Hyssna.